

- конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.
2. Шляхи реформування системи вищої медичної освіти в Україні в сучасних умовах / О. В. Лінчевський, В. М. Черненко, Ю. С. П'ятницький, І. Є. Булах // Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ «Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку)». м. Тернопіль. - 2017. - Т. 1. - С. 3-5
3. Гордійчук С. В. Створення стандартів нового покоління у забезпеченні якості медичної освіти / С.В. Гордійчук // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Науково-методичний журнал. – К.,– Випуск 1-2 (46- 47), 2016. – 121-126с.
4. Емоції лікаря-хірурга та ефективність лікування пацієнта / Н. І. Завгородня // Харківська хірургічна школа. - 2010. - № 5. - С. 94-97.
5. http://knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1130&Itemid=63&lang=uk

УДК 811.124'373

Grzybek Grzegorz

**Kierownik Zakładu Pedagogiki Opiekuńczej, Instytut Pedagogiki,
Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego, Polska**

Siwek Szymon

Prešovská univerzita, Prešov, Slovakia

EDUKACJA SEKSUALNA CZY SAMOWYCHOWANIE EROTYCZNE. REFLEKSJA ETYCZNA

Celem refleksji jest wskazanie różnicy między edukacją seksualną a samowychowaniem erotycznym. W tym celu, krótko zostanie przedstawiona edukacja seksualna oraz idea samowychowania erotycznego opartego na teorii etyki rozwoju.

Edukacja seksualna. Ważne jest także przeciwstawienie edukacji seksualnej wychowaniu seksualnemu. Edukacja seksualna zwykle jest związana z przekazem odpowiedniej wiedzy o seksualności pozwalającej na bezpieczne i niekolizyjne korzystanie z przyjemności płciowych. Wychowanie seksualne zaś winno obejmować dwa nurty: pierwszy to informacyjny, wiedza oddziaływująca na zdolności poznawcze wychowanka oraz formacyjny, który oznacza oddziaływanie na zdolności wolitywne z uwzględnieniem w nich roli uczuć. Celem tego oddziaływania jest doprowadzenie do pełnego przyjęcia, że celem płciowości jest prokreacja, a w niej tkwi sens, a także celowość ludzkiej seksualności [1] wychowania seksualnego w nurcie chrześcijańskim jest zintegrowanie energii seksualnych z osobowością człowieka. Wychowanie seksualne w nurcie chrześcijańskim ma prowadzić do integracji seksualnej, w której wszystkie sfery życia są ze sobą właściwie połączone i przyczyniają się do rozwoju człowieka, a także go umożliwiają. To pociąga za sobą także inne założenie: jeśli seksualność człowieka stanowi jego integralną część, to też problemy dotyczące tej sfery nie mogą być rozwiązywane, bez całościowo pojętej osoby ludzkiej [2]. Nie można zatem właściwie zrozumieć seksualności człowieka bez ujęcia osobowo-jednoczącego, to jest obejmującego zarówno sferę biologiczną, psychiczną i duchową [3].

Należy wskazać także na socjalizację seksualną. Podlega niej osoba bezwiednie, gdzie będąc osobom określonej płci ma się poddać oczekiwaniom i społecznym wzorom seksualnego zachowania. Na zakres socjalizacji wpływa przede wszystkim kultura i religia.

Samowychowanie erotyczne a etyczny erotyzm. W koncepcji etyki rozwoju w odniesieniu do wychowania w sferze seksualnej dwa elementy są kluczowe: samowychowanie erotyczne i etyczny erotyzm. Etyka rozwoju „to teoria ukazująca normatywny wymiar rozwoju człowieka, w którym podstawowymi założeniami są tezy o

moralnym bytowaniu człowieka i osobowości etycznej. Celem „etyki rozwoju” jest dostarczenie narzędzia teoretycznego pozwalającego na zobrazowanie rzeczywistości wychowawczej i opiekuńczej (czy też społecznej)”[4].

„Erotyzm etyczny” można rozumieć jako integrujący, to jest oparty na rozwoju zdolności poznawczych i wolitywnych. Erotyzm wtedy jest etyczny, gdy przybliży się do rozwoju zdolności poznawczych i wolitywnych. Moralny wymiar erotyzmu jest „ubrany” w oddziaływanie moralności nacisku. Moralność nacisku porządkuje erotyzm przez zakazy, nakazy, przykazania. „Etyczny erotyzm” przyczynia się do rozwoju osobowości etycznej. Podstawowym odniesieniem nie są normy: nakazy, zakazy, przykazania, ale wartości, przede wszystkim podstawowe: wolność, mądrość, miłość, szczęście, godność osoby. Erotyzm jest jakością, która może być dobrze lub źle spożytkowana, może mieć charakter wartościujący lub dezintegrujący w zależności od odniesienia do wartości nie zaś norm. Mądrość uzasadnia wybór, wolność tworzy przestrzeń wyboru, miłość stanowi przedmiot erotyzmu, szczęście potwierdza jego jakość, godność osoby, jej integrację [5].

Samowychowanie erotyczne winno być oparte na znajomości siebie, specyfiki relacji piciowych, natury erotyzmu i możliwości rozwoju osobowości etycznej. Możliwość pogodzenia tych elementów wymaga estetyki egzystencji, która wyraża się w wytworzeniu swojego sposobu bycia. Spożytkowanie zdolności poznawczych i wolitywnych w samowychowaniu erotycznym powinno prowadzić do doświadczania szczęścia oraz umiejętności przeżywania go z partnerem. Należy też wskazać, że o ile seksualność wyraża się w społecznym formatowaniu i nieuchronnie wiąże się z określoną socjalizacją seksualną, to erotyzm uwalnia się nazywaniu doświadczenia podmiotowego, które prowadzi do subiektywizacji „afrodyzji”. Samowychowanie erotyczne nie może być zastąpione przez socjalizację seksualną (może spowodować życie nie swoim erotyzmem) ani przez edukację seksualną (nie rozwiązuje kwestii estetyki egzystencji, dostarcza jedynie określonej wiedzy) [3].

REFERENCES

1. Pabiasz H., Wychowanie seksualne jako uświadomienie płciowe. W: Pabiasz H., Pabiasz W., Podstawy chrześcijańskiej etyki i pedagogiki seksualnej. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Częstochowa 2000, s. 120-121 (118-145).
2. Augustyn J., Integracja seksualna. Przewodnik w poznaniu i kształtowaniu własnej seksualności. Wydawnictwo WAM. Kraków 2009, s. 5-6.
3. Mroczkowski I., Etos miłosierdzia a wierność małżeńska. Moralne dylematy osób żyjących w związkach niesakramentalnych. Płocki Instytut Wydawniczy. Płock 2017, s. 38.
4. Grzybek G., Etyka rozwoju a wychowanie. Wyd. UR. Rzeszów 2010, s. 12.
5. Grzybek G., Etos i eros. Etyka rozwoju wobec seksualności a samowychowanie. Wyd. UR. Rzeszów 2019 (w druku).

УДК 371.315

Гуцол М.І.

Івано-Франківський національний медичний університет САМОКОНТРОЛЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛАТИНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ У МЕДИЧНИХ ЗВО УКРАЇНИ

У статті розглядаються проблеми розвивального навчання, яке поєднує професійну підготовку і особистісний розвиток індивідуальності майбутніх медиків. Когнітивні здібності представлені як основний концепт розвитку особистості в навчанні іноземних мов у вищій медичній школі. Самоконтроль розглядається як компонент когнітивних особливостей студента. Вміння